

Lunds universitet
Avd. för litteraturvetenskap, SOL-centrum
Handledare Erik Zillén
2018-05-31

Edmund Fahlby
LIVK10

"I Cannot Answer [...] Apart from Art"

Litterära strategier och konsensus under Oscar Wildes första
rättegång

Innehållsförteckning

1 Syfte och frågeställningar	3
2 Rättegångarna 1895	3
2.1 Biografisk bakgrund	3
2.2 Urval och källkritik	4
3 Konsensus och talhandlingar	5
4 Litteraturforskning om Wildes rättegångar	6
5 Analys av Wildes strategier	8
5.1 Sammanfattning av den första rättegången	8
5.2 Uttalat motstånd	10
5.3 Wildes litterära strategier	14
5.3.1 Omdefinierande ansats	14
5.3.2 Abstraherande ansats	18
5.2.3 Humoristisk ansats	21
5.2.4 Poetiserande ansats	23
6 Avslut	27
6.1 "Somdomite"	27
6.2 "Posing"	28
7 Litteraturförteckning	30

1 Syfte och frågeställningar

William A. Cohen skrev 1997: "In spite of the frequency with which it has been told, the story of Oscar Wilde's downfall one hundred years ago has lost none of its capacity to shock, amaze, and distress audiences."¹ Oscar Wildes rättegångar har behandlats åtskilligt, särskilt vad de innebär i sin litterära och samhällsliga kontext. Att Wildes agerande är exceptionellt litterärt tas för givet. Agerandet analyseras för sitt innehåll och hur detta innehåll korresponderar med kontexten. Men *hur* agerar Wilde egentligen? Vilka litterära strategier använder han och varför väljer han dessa strategier? Det finns ett gap i tidigare forskning - man har utgått från antagandet att Wilde uppträder teatraliskt under rättegångarna och genast gått vidare till kontext, utan att bevisa att detta första antagande stämmer. Denna uppsats strävar att överbrygga detta gap och därigenom komplettera tidigare forskning och möjligen komma med nya insikter, mer förankrade i rättegångsprotokollet.

2 Rättegångarna 1895

2.1 Biografisk bakgrund

Wilde inledde 1891 ett kärleksförhållande med Alfred "Bosie" Douglas, vilket förargade Douglas far Queensberry. Efter en längre tid av eskalerande trakasserier, lämnade Queensberry 1895 ett visitkort på Wildes klubb som löd "To Oscar Wilde posing Somdomite [sic]". Wilde åtalade Queensberry för förtal.

Rättegången inleddes mot Queensberry 9 mars 1895. Queensberry företrädde av sin advokat Edward Carson och Wilde av Edward Clarke. Queensberry förnekade inte det inträffade så Carson behövde bevisa att vad han skrivit var sant och för allmänhetens bästa, eftersom det då inte längre kunde klassas som förtal. Rättegången kom därför att handla väldigt lite om vad Queensberry gjort och mer om huruvida Wilde poserade som eller till och med var "sodomit". Queensberry och en anställd på klubben dit Queensberry skickat visitkortet gav korta vittnesmål, men i övrigt fyllde Wildes förhör hela rättegången. Rättegången slutade med att att anklagelserna mot Queensberry drogs tillbaka. Det är osäkert

---

¹ William A. Cohen, "Gross Indecency: The Three Trials of Oscar Wilde." i *Theatre Journal* 1997: 49 (4), s. 529.

hur insatt Wilde var i detta beslut och han var inte närvarande i domstolen då Clarke meddelade det. Givetvis föranledde domslutet en utredning av Wilde och han blev snart efter den första rättegången åtalad för "gross indecency". Efter två ytterligare rättegångar där Wilde nu stod åtalad, fanns han skyldig till "gross indecency" och dömdes till två års fängelse med straffarbete.²

De sensationella omständigheter som föregick och omgav rättegångarna drog ett stort mediauppbåd. Queensberry och hans familj tillhörde den brittiska adeln. Wilde och Queensberry var redan välkända som författare respektive boxare (två decennier tidigare uppkallades en samling boxningsregler efter Queensberry och Wilde nämner dessa under den första rättegången). Queensberrys äldsta son Francis Douglas hade bara ett halvår tidigare tagit livet av sig efter en påstådd romantisk affär med Rosebery, dåvarande premiärministern. Queensberrys näst äldsta son Percy Douglas ställde sig på Wildes sida. Far och son hamnade i slagsmål över detta utanför domstolslokalen och anhölls av polis.

Lagen mot "gross indecency" kriminaliserade alla sexuella relationer mellan män. Den kompletterade lagen mot sodomi då denna lag var svår att implementera. Medan sodomi kunde leda till mycket långa fängelsestraff kunde "gross indecency" straffas med högst två års straffarbete, men sodomi var svårbevisat medan lagen om "gross indecency" var tillräckligt vag och nyinstiftad för att kunna tolkas relativt fritt. Lagen hade diskuterats häftigt i media under decennierna som ledde upp till Wildes rättegångar.³ Tidigare forskning liksom denna uppsats berör hur förhandlingarna om Wildes skuld också är förhandlingar om vad "gross indecency" betyder.

2.2 Urval och källkritik

Länge fanns inget originalprotokoll tillgängligt från Wildes rättegångar, och det saknas fortfarande för de två senare rättegångarna. En utgåva av de tre rättegångarna som ofta används är Montgomery Hydes *The Trials of Oscar Wilde* (1956), baserad till stor del på samtida tidningsartiklar, präglade både av sensationalism och censur. Hyde har sedan själv kreativt sammanställt rättegångarna.

Merlin Holland, Wildes barnbarn, kom över ett protokoll från den första rättegången 2000 och publicerade detta med en introduktion och gedigen notapparat 2003 som *The Real*

---

² Merlin Holland, *The Real Trial of Oscar Wilde*, New York 2003, s. xvi - xxxviii.

³ Ed Cohen, *Talk on the Wilde Side: Toward a Genealogy of a Discourse on Male Sexualities*, New York: 1993.
